

Namık Kemal'in Hikayelerinde "İsim Hal Ekleri"

Araş. Gör. Amir Hatif Ali

Özet

Benim tezimin adlı "Namık kemal'in Hikayelerinde isim hal ekleri"dir. Bu tezde ilk olarak Namık kemal'in hayatı hakkında bilgi vermeye çalıştım. Sonra isim hal ekleri hakkında bilgi de verdim. Sonra Namık kemal'in hikayelerinde geçen isim hal ekleri birer birer çıkarmaya çalıştım.

XIX yüz yılında en önemli dönem Tanzimat dönemidir. Tanzimattan beri yeni hayat ihtiyacı ile yeni sanat anlayışı, birçok yeni kelime ve tamlamaların ortaya çıkıp, yerleşmesine sebep olmuştur. Namık kemal'in mektuplarındaki birçok kelimeler, fikirler, kavramlar ve inanışlar, hepsi yeni değildir. Çoğu yaşıyan dilde kullanıyor, bir kısmı da sözlüklerde bulunuyordu. Fakat birer tamlama olarak yan yana gelince, o zamana kadar kullanılmıyan anlamda, çağdaş bir düşünce ile yeni bir nitelik kazanmış oluyordu.

Anahtar kelimeler: Tanzimat Dönemi, Namık kemal, Namık kemal hikayeleri, Sultan Aziz Londra'da ve İsim hal Ekleri.

Namık Kemal Hayatı:

Namık Kemal, birbiri ardınca mühim adamlar yetiştireren, tanınmış bir ailenin çocuğudur. Ailenin; adı bilinen ilk ceddinin konyalı Bekir Ağa isimli bir zat olduğu söylenir. Aynı ailenin tanınmış sımaları, sırasıyle, Topal Osman paşa, kapudan-ı Derya Ratip Ahmed paşa; üçüncü sultan selim'in baş mabeyincisi şemseddin Bey; İkinci sultan Hamid'in müneccim başlılarından Mustafa Asım Bey gibi şahsiyetlerdir. Mustafa Asım Bey, Namık Kemal'in babasıdır.

Namık Kemal, 21 Aralık 1849 da Tekirdağ'ın da doğmuştur. Annesi, Tekirdağı Muhassıllığında; Afyon karahisarı, kütahya, kıbrıs kaymakamlığın'da bulunan, koniçe eşrafından, Abdülatif paşa'nın kızı fatma zehra Hanım'dır.

Kemal, henüz 8 yaşında iken, annesi, Afyon karahisar'nda ölmüştür. Abdülatif paşa, kazının hatırası olan kemal'li yanından ayırmadığı için, Namık kemal, çocukluğunda dedesiyle, diyar diyar dolaşmış ve Abdülatif paşa'nın mazulen İstanbul'da bulunduğu yıllarda Bayezid Rüştüyesin'de ve Valde mektebi'nde birkaç sene okumuştur. Fakat daha 6 yaşından başlayarak, babasından ve diğer hususi hocalarından ders gören kemal'in asıl tehsili, böyle hususi hocalar elinde olmuştur. Kemal'e tasavvuf kültürü ve edebiyat zevki veren bir hocasının, kars'da vaizzzde Mehmed Hamid efendi olduğu bilinmektedir.

Kemal, anne şefkatini, anne annesi Mahdume Hanım'dan görünüş; kars'da bincilik ve cirid gibi sporlarla meşgul olmuştur. Onun yine kars ve sofya seyahatleri, Ruslarla yapılan savaş yıllarına rastladığından, yarının vatan şairi, kars'dan sofya'ya kadar, milletin kahraman ruhunu; savaş aşkını ve zafer haberleriyleşenlenen çehresini yakından tanımıştır.

Namık kemal, hususi hocalardan Arabî, farisi okumuş; şark-İslam kültür ve edebiyatını ve edebi bilgilerini öğrenmiş; bilhassa babasıyle bir araya geldiği zamanlarda, ileride daha da gelişerek, kuvvetli hafızasına osmanlı Tarihi'nin hem azametli hem de elemli sahifelerini nakşetmeğe çalışmıştır.

Çocukluğunun bütün bu görgü, biliği ve duygu hareketleri arasında, daha kars'da iken şiir denemelerine başlayan kemal, sofya'da (Divan şiiri tarzında) hayli kuvvetli şiirler söylemiştir. Yine sofya'da büyük babasının ve

anne annesinin ısrar larıyla, henüz 16 yaşında iken evlenmiş ve İstanbul'a yine bu yaşta dönmüştür. (1856) kemal'in sofya'da bir deftere yazdığı Divan tarzı manzumeleri, Divan ve tasavvuf külütürleriyle söylenmiş şiirler; Hz. Ali'ye bağlılık ifade eden manzumeler ve bazı hicivlerdir. Bunlar, İstanbul'a döndükten sonra yazdıklarıyla birlikte bir Divan vücuda getirmişlerdir.

Asıl adı mehmet kemal olan şaire Namık Mahlasını, sofya'da iken tanıştığı şair eşref paşa vermiştir.

İstanbul'da Hariciye Nezareti Tercüme odasında katiplik vazifesi alan kemal, burada 10 yıl kadar çalışmış, aynı 10 yıl içinde, iki sene kadar da İstanbul Emtia Gümrüğü tahrirat baş katibi, sonra müdürü olan, Divan şairi, Leskofçalı Galip Bey'in yanında Muavin olarak vazife görmüştür. Yine bu 10 yılı içinde hususi tahsile devam eden Namık kemal, Arap ve Acem edebiyatı ile islami ilimler sahasındaki bilgilerini genişletmiştir. Devrin Divan şairleriyle tanışan ve bir divan şairi olarak ciddi şöhret kazanan kemal, Encümen-i şuara'ya katılarak bu encünendeki üstad şairlerin yanında haklı itibar görmüştür. Haftada bir toplanan encümen şairlerinin o hafta içinde hazırladıkları şiirleri ve hazireleri okuma vazifesi de, Encümende, Namık Kemal'e verilmiştir. Namık Kemal'in Divan üslubiyle söylediği bu devir şiirlerinde bir çok meslekdoşlarından aynı hususiyet göstererek bu şiirleri yeni buluşlarla, yeni fikirler ve yeni hayallere süslemesi burada ehemmiyetle kaydolunacak noktadır.¹

¹ BANARLI, Nihad Sami, Resimli Türk Edebiyat Tarihi, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1998, s. 879- 880.

İsim Hâl Ekleri

İsim Hal Ekleri: Türkçede isimlerin yedi hali vardır. Hal ekleri sadece isimlere, isim görevinde kullanılan diğer kelimelere gelir.²

İsim Hal Eklerinin türleri var:

1. Belirtme Hali.

- Belirtme Hali: İsim (-i, -i) ekleri getirilerek belirtme durumu sağlanır: ev + i, gül + ü, araba + y + i.³
- Belirtme Hali: cümle fiilin gösterdiği oluştan etkilenen isim ögesini gösterir. Bu eki almış olan isim ögesi cümlede belirtili nesne olarak kullanılır. Kitab-ı okudu, sen-i gördüm, Annesi-n-i bekledi gibi. Bu eki alan isimler cümle içerisinde geçişli bir fiil varsa ortaya çıkarlar. Kaynaklarda akuztif, yükleme, gösterme, isimin i hali kimi hali gibi farklı terimlerle adlandırılmıştır.⁴
- Belirtme Hali: Belirtme terimi, yüklem in ifade ettiği yapmayı belirteni veya yüklem in karşıladığı işten doğrudan dorğuya etkilenmeyi ifade etmektedir. Bir başka ifade ile fiilin ifade ettiği hareketten etkilenen nesneyi açık ve belli olarak gösteren kelime veya kelime gruba belirtme halinde olur. Belirtme hali adları ve da gruplarını geçişli fiillere bağlayan haldır⁵. Geçişli fiil, fiilin anlattığı harektin, fiilin dışında bir nesneye uğradığını belirten fiil demektir. Fiille ifade edilen hareket; hareketi yapana değil de onun dışında bir nesneye yönleri. İşte belirtme hali, geçişli fiille ifade edilen işe

² SARI, Mehmet, Türk Dili, FAKÜLTE Ve Yüksek okulları İçin Ders Kitapları, 2. Baskı, Ankara Eylül 2011,

s. 116.

³ SARI, Mehmet, a.g.e., s. 117.

⁴ NURETTİN, Demir ve YILMAZ, Emine, Türk Dili, 3. Baskı, Grafiker Ofset, Ankara 2006, s. 185.

⁵ KEMAL, NAMIK, Devrinin insanları Ve olayları Arasında, Marif Besim Evi, İstanbul 1956,s.20.

uğramayı; bir başka deyişle, fiilin karşıladığı hareketi yapanın dışındaki varlığı ifade eder:

çağ-ı (yaşa-), gece-y-i (düşün-), ders-i (dinle-).⁶

Namık kemal'ın "sultan Aziz Londra'da" adlı hikayesinde geçen belirtme duruma aşağıdaki metinlerde gösteriyoruz.

1. 29 haziran Cumartesi günü s.14 / s.37
2. Sultaniye gemisi s.15 / s.37
3. Düşman kardeşi Mustafa Fazıl Paşa da vardı. s.3 / s. 38
4. 11 Temmuz 1867 Perşembe günü Sultan Aziz s.5 / s.38
5. Ziya Bey Brighton'a gittiği halde s.7 / s. 38
6. 12 Temmuz 1867 sabahı s.22 / s. 38
7. Durumu öğrenmek istemişti s.23 / s.39
8. Gösterileri arasında Buckingham s.5 / s. 40
9. Gökyüzü içi oyulmuş bir pırlanta s.11 / s. 40
10. Bağlayan ve geceleri gazlara s.14 / s. 40
11. Sütunları sabahın dikeyini andıran s.15/ s. 40
12. Sultanı Kemal Beyle birlikte dikatle s.19 / s. 40
13. Biz onun mücadelesini yaparaktaç s.23 / s. 40
14. Dinlediğimiz İngiliz aydınları s.26 / s. 40
15. Sultanın kişisel ve şekil özelliklerini s.27 / s. 40
16. Suavi bu izlenimleri Kemal'le birlikte s.1 / s. 41
17. Üç fesin belirdiğini görünce s.3 / s. 41
18. Mustafa Fazıl Paşa kulunuzun kurduğu s.7 / s. 41
19. Avam kamarasını s.15 / s. 41
20. Belediye sarayı Guild Hall'u, Crystal Palace'i s.15 / s. 41

⁶ GÖKER, Osman, Uygulamalı Türkçe Bilgileri, Eğitim Dizisi, 2. Baskı, Ankara 2001, s. 80.

-
21. Kemal'in bu olayları ancak gazete s.19 / s. 41
 22. Dünyada İngiliz kadını kadar güzel s.2 / s.42
 23. İngiliz kadını almal s.4 / s.42
 24. Öbür arkadaşlarını da alarak s.13 / s.42
 25. Zeytinyoplu biber ve patlıcan dolmaları s.23 / s.42
 26. Noktaları da görmüş ve bunları yermesini biliştir s.3,4 / s.42
 27. Asaletleri nedeniyle sahip oldukları imtiyazları s.5,6 / s.43
 28. Çoğunluk yararı ve hükümet gereği gibi s.8,9 / s.43 kavramlarını
 29. Eğilimleri belirtmiştir s.40 / s.43
 30. Fanton'la tartışıkları konular arasında s.12 / s.43
 31. Avrupa kamuoyu nerede bir olay s.18 / s.43
 32. Hakkını yenmiş saydığı Hıristiyan tarafını s.18 / s.43
 33. Başındakilerin çıkarları peşine girdikleri s.23 / s.43
 34. Yani her devlet kendi çıkarını s.25 / s.43
 35. Osmanlı Devletini parçalamak politikasını s.2,3 / s.44
 36. Batı devletleri bu Rus emeline karşı koyuyorlar s.3 / s.44
 37. Rusya Osmanlı uyruk uğundaki Hıristiyanları s.5 / s.44
 38. Batı devletleri böyle yapıyorsa s.8 / s.44
 39. Yetenekli Batı uygarlığını s.24 / s.44
 40. İşlemesi gerektiğini anlamış ve genç s.14 / s.45
 41. Ali ve Fuat paşaları yetiştireni şinasi'yi s.19 / s.45
 42. kendi çıkarlarını düşünmüşler s.21 / s.45

2. Yönelme Hali:

- Yönlme Hali: İsimin (-a, -e) ekini almış halidir araba +y+a, ev+e, gül+e, kapı +y+a.⁷
- Yönelme Hali: Bu durum, fiilin gösterdiği oluşun yönünü, amacını, hedefini, bedelini, sebebini vs. g östermek için kullanılır. Ev-e gitti Çörme-y-e geldi, iki milyon-a aldı, Akşam-a gelir vb. Bu eki alan öge cümlede dolaylı tümleç olarak geçer. Kaynaklarda datif, yaklaşıma, kime hali, e hali gibi adlarla da geçer.⁸
- Yönelme hali: Burada da yönelme terimi, kelime grgplarında ve cümlede yüklem ifade ettiği yapmaya veya olmaya adın karşıladığı kavrama yöneliş, yakaşma veya dönüş şeklinde sınırlanmıştır. Yönelme terimi, yönelem hali ekinin genel işlvinin adıdır, bu terimin içinde pek çok anlam görevi ifade edilmek istenmiştir. Bunlar; yaklaşma, yönelme, karşılaştırma, tarz, miktar, sebep, fiyat, nitelik gibi daha çok fiile bağlı anlam görevleridir. Yönelme hali eki, adları ve ad olarak kullanılan kelime gruplarını fiil şekillerine bağlayan veya onlarla ilişkili hale getiren ektir:

okul-a (git-), baş-ı-n-a (kak-), görünüş-e (aldan-).⁹

Namık kemal'ın "sultan Aziz Londra'da"adlı hikayesinde geçen yönelme duruma aşağıdaki metinlerde gösteriyoruz.

1. Sultaniye gemisiyle yola çıktı	s.13 / s.37
2. Toulan'a varan sultaniye gemisi	s.14 / s.37
3. Parça gemi	s.15 / s.37
4. kendisine rakip	s.2 / s.38

⁷ SARI, Mehmet, a.g.e.,s. 118.

⁸ NURETTİN, Demir Ve YILMAZ, Emine, a.g.e., s. 187.

⁹ GÖKER, Osman, a.g.e., s. 82.

5.	Londra'ya geldiğinde	s.6 / s.38
6.	Ziya Bey Brighton'a gittiği halde	s.6 / s.38
7.	İlkin zaptiye mğsteşarlığına	s.15 / s.38
8.	Atina sefaretine	s. 15 / s.38
9.	Kıbrıs mutasarrıflığına	s.16 / s.38
10.	Atanmak durumuna düşmüştü	s.16 / s.38
11.	Üzerine almış	s.18 / s.38
12.	Dover'e geçti	s.24 / s.38
13.	Boulogne limanından	s. 27 / s.38
14.	Geçmişte bütün denizlere	s.3 / s.39
15.	Ve prestijine layık bir tören düzenlemişti	s.5 / s.39
16.	Hortanse zıhlısının güvertesine	s.9 / s.39
17.	Aldığı karşılık içine su serpti	s.23 / s.39
18.	Buckingham sarayına gitmek üzere	s.6 / s.40
19.	Muhteşem saltanat arabalarına	s.7 / s.40
20.	Bağlayan ve geceleri gazlara	s.14 / s.40
21.	Mehtaplara boğulmuş	s.14 / s.40
22.	Etvarı ile temsil ettiği tahta ve devlete	s.22 / s.40
23.	Fakat asıl değerlere	s. 28 / s.40
24.	Kemal'le birlikte belleğine işlerken	s.1 / s.41
25.	Sultan Aziz ve maiyeti üzerlerine	s.2 / s.41
26.	Aldığı karşılık üzerine susuyor	s.9 / s.41
27.	Davetlisi olarak ingiltere'ye	s.13 / s.41
28.	Veliaht murat Efendi'ye kralice	s.24 / s.41
29.	Kızlarından birini kendisine vermeyi istediği	s.23 / s.41
30.	Hatta bu düşünceye ingiltere veliahdı	s.24 / s.41
31.	İngiliz kızlarına karşı	s.26 / s.41
32.	Sayfalarına gömüldüğü anlaşılmaktadır	s.11 / s.42

33. El.işi musurus paşaya bas-sağlığında bulungnaya	s.15 / s.42
34. Kalb krizi sonunda sofraya	s.19 / s.42
35. Son derece şişman ve boğazına	s.20 / s.42
36. İlerlemiş olmasına hoyran kalan kemal	s.2 / s.43
37. Reddetmek yoluna gitmeyi	s.8 / s.43
38. Biraz daha açıklasana bu konuyu!	s.1 / s.44
39. Rus emeline karşı koyuyorlar	s.4 / s.44
40. Hint'e .evirmiştir	s.16 / s.44
41. Yönden göçlendirmeye çalışıyor	s.17 / s.44
42. Sizi kaygıya sürükleme meli!	s.18 / s.44
43. Altına almak zorundayız	s.22 / s.44
44. Görmüş ve bundan kendine	s.24 / s.44
45. Neden bunlara karşı cephe alıyorsunuz	s.26 / s.44
46. Artık fransa'ya dayanmayacaklardı	s.4 / s.45

3. Bulunma Hali:

- Bulunma Hali: İsim (-daü -de) ekini almış halidir. Bir yere boğlı olmayı, bir yerde bulunmayı gösterir: ev+de, kapı+da, oda+da.¹⁰
- Bulunma Hali: fiilin gösterdiği oluşun geçtiği yeri bildirir. Burada yerden anlaşılması gereken oluşun geçtiği her türlü soyut ve somut kavramdır. ev-de, yol-da, gece-de gibi. Kaynaklarda lokatif kimde hali, kalma hali, ismin de hali gibi adlarla da geçer.¹¹
- Bulunma Hali: kalma, yüklemün ifade hükmün kendi içinde kaldığını veya bulunduğunu karşılayan bir terimdir. Bu terimin kapsamında da kalma hali ekinin .eşitli anlam görevleri vardır. Bunlar; yer, zaman, miklar, tarz kaşılaştırma, şekil, durum, sebep, miktar, gaye gibi anlam görevleridir. Ekin

¹⁰ SARI, Mehmet, a.g.e., s. 119.

¹¹ NURETTİN, Demir Ve YILMAZ, Emine, a.g.e., s. 185.

bu işlevleri eklendiği kelime veya kelime grubunun karşıladığı varlık ile ilgilidir. yani bu ek eklendiği kelime veya kelime gruplarını fiil şekillerine bağlarken getirildiği adlar veya ad olarak kullanılan kelime gruplarına bağlı olarak kalma, bulunma, içinde olma, ifade eder¹²:

Sokak-ta (buluş), 1923'-te (kur-), gün-de (kazan-), düşünüş-te (benzer).¹³

Namık keml'in "sultan Aziz Londra'da" adlı hikayesinde geçen bulunma duruma aşağıdaki metinlerde gösteriyoruz.

1. Basında Türkiye aleyhine yayınlanmakta s.2 / s.37
2. Ortakçy Camisinde s.6 / s.37
3. Yanında oğlu yusuf izzettin s.7 / s.37
4. Limanda toplanan yüz s.15 / s.37
5. Arasında mısır Hidivi ismail ve kendisinerakip s.2 / s.38
6. Paris'te on iki gün kaldıktan sonra s.4 / s.38
7. Londra'ya geldiğinde s.6 / s.38
8. Kemal Londra'da kalmayı tercih etmişti s.7 / s.38
9. Mabeyin Hünayunda sultanın s.8 / s.38
10. Yakın olmak Şerefini elde s.10 / s.38
11. Sadrazam dmasında emeği geçmiş s.11 / s.38
12. Gibi iki gün gibi kısa bir süre içerisinde s.14 / s.38
13. İstanbul'da Beylikçilik yani kabine s.17 / s.38
14. Bu sefer kendisiyle Londra'da s.21 / s.38
15. Belki de içinde s.23 / s.38
16. Şerefli misafiri getmekte s.27 / s.38
17. Deniz Varlığı dünyada s.2 / s.39

¹² KEMAL, Namık, Mukademe-i Celal, Kütüphenei Ebüzziya eserinden, İstanbul, s. 1307.

¹³ GÖKER, Osman, a.g.e., s. 84.

-
18. Geçmişte bütün denizlere	s.2 / s.39
19. Dover sırtlarından elinde	s.7 / s.39
20. İçersinde Birghton'a	s. 16 / s.39
21. Hotel'de hazırlanan	s. 18 / s.39
22. Kemal ise bu ziyaret arifesinde	s.19 / s.39
23. Ayrılmak zorunda	s.20 / s.39
24. Gerekecek mi diye bir düşünce içersinde	s.21 / s.39
25. Yanında büyük oğlu	s.26 / s.39
26. Abdülhamit Efendiler olduğu	s.2 / s.40
27. Ternden arkasında İngiltere	s.3 / s.40
28. kemal başında büyük	s.4 / s.40
29. Gösterleri arasında Buckingham	s.5 / s.40
30. Bahçesinde ışıklarla dolu olan	s.11 / s.40
31. Kemal Yanında Agah	s.16 / s.40
32. Suavi anılarında uzaktan izlediği	s.18 / s.40
33. Hemen arkasında yürümekte olan	s.4 / s.41
34. Özgürlüğün dıgalandığı İngiltere'de istidada baş
kaldıran bu aç Türk geci serbestçe olaşıbitmektedir	s.16 / s. s.41
35. Bu on bir gün süren konukluğu sırsında Londra'da	s.10 / s.41
36. Portsmouth'da tersaneyi ziyaret etmiş ve spihed'de	s.16 / s.41
37. Yaptığı geçit töreninde bulunmuştur	s.18 / s.41
38. İzlediği anlaşılmaktadır	s.19 / s.41

4. Ayrılma Hali:

- Ayrılma Hali: İsim (-dan, -den) ekini almış halidir. Bir yerden ayrılmayı, uzaklaşmayı bildirir: ev+den, okul+dan, oda+dan.¹⁴
- Ayrılma Hali: Fiilin gösterdiği oluşun uzaklaştığı, çıktığı, başladığı noktayı, kaynağını göstermek, sebep ve miktar belirtmek gibi işlevleri vardır: ev-den, yol-dan, gece-den. Kaynaklarda ablatif, uzaklaşma hali, kimden hali, çıkma hali, ismin den hali gibi adlarla da geçer.¹⁵
- Ayrılma Hali: Yüklemin ifade ettiği hükmün kendilerinden çıktığını, kendilerinden ayrıldığını, uzaklaştığını ifade etmek için adlar ve da olarak kullanılan kelime grupları çıkma halinde bulunurlar ve çıkma hali ekini alırlar. Çıkma terimi diğer haller de olduğu gibi geniş anlamdadır; bu terimin kapsamında ayrılma, Cins, yer kaynak, sebep, zaman, karşılaştırma gibi anlam görevleri vardır. Bu anlam görevleri eklendikleri kelime veya kelime grupları ile ilgilidir:

ev-den (çık.), okul-dan (gel-), toprak-tan (al-).¹⁶

Namık kema'lın "saltan Aziz Londra'da" adlı hikayesinde geçen ayrılma duruma aşağıdaki metinlerde gösteriyoruz.

1.	Silmek bakımından Bablali tarafından olumlu	s.4 / s.37
2.	Selamlık resminden sonra sultan Aziz	s.7 / s.37
3.	Tarafından selamlandı ve sultan Aziz	s.16 / s.37
4.	Paris'te on iki gün kaldıktan sonra	s.4 / s.38
5.	Çevrilen enterikalar yüzünden	s.13 / s.38
6.	Bu makamından olduğu	s.13 / s.38
7.	Ve hemen arkasından	s.15 / s.38
8.	1862 yılından	s.20 / s.38

¹⁴ SARI, Mehmet, a.g.e., s. 116.

¹⁵ NURETTİN, Demir Ve YILMAZ, Emine s. 185.

¹⁶ GÖKER, Osman, a.g.e., s. 85.

9.	Yenemeyerek Brightondan	s.23 / s.38
10.	Hi. olmazsa uzaktan	s.25 / s.38
11.	Boulogue limanından	s.27 / s.38
12.	Dover sırtlarından elinde	s.7 / s.39
13.	Uzaktan bile olsa	s.14 / s.39
14.	Kemal ise bu ziyaret arifesinde farnsa'da	s.19 / s.39
15.	İngiltere'den de ayrılmak	s.20 / s.39

5. İlgi Hali (tamlayan):

- İlgi Hali (tamlayan): İsmi (-in,-in-un--n) eklerini almış halidir. İsmi bir başka isimle ilgili olduğunu gösterir: ev'in, odan+nım, bahçe+nın.¹⁷
- İlgi Hali (tamlayan): Bu ek yukarıda denildiği gibi isim soylu bir kelimeyi isim soylu bir başka kelimeye bağlayarak belirtili isim tamlaması kurmaya yarar: ev-in kapı-sı, kapı-nın kol-u gibi. Yüklemeleştiricisi -DXK olan sıfat fiil cümlelerinde özneyi belirtir: Ali-nin yap-tığ-ı.¹⁸
- İlgi Hali (tamlayan): Bir adın başka bir adla ilişkisi olduğunu ifade eden hale ilgi hali denir. Ad bu halde başka bir ada bağlanırken bazen ekli bazer eksiz olur: yol sonu-yol-un sonu, ev işi-ev-in isi, üzüm çöpü-üzüm-ün çöpü.¹⁹

Namık kemal'ın "sultan Aziz Londra'da" adlı hikayesinde geçen İlgi durumuna aşağıdaki metinler de gösteriyoruz.

1.	Yazıların etkilerini silmek bakımından	s.3 / s.37
2.	Altı silahşör ve kendisinin on iki	s.11 / s.37
3.	Şehzadelerin altı hizmetçisi olmak üzere	s.19 / s.37

¹⁷ SARI, Mehmet, a.g.e., s. 118.

¹⁸ NURETTİN, Demir Ve YILMAZ, Emine, a.g.e., s. 184.

¹⁹ GÖKER, Osman, a.g.e., s. 77.

4.	Kendisini karşılayanlar ve eteğini	s. 1 / s.38
5.	Kraliçe viktorya'nın davtlisi olarak	s.5 / s.38
6.	Mabeyni Hümayunda sultanın	s.8 / s.38
7.	Hatta fuat paşanın sadrazam	s.11 / s.38
8.	Ali paşa hayranlarının	s.12 / s.38
9.	Kalem müdürlüğünü	s.18 / s.38
10.	Ali paşanın kendisini	s.18 / s.38
11.	Saltan Aziz'in yüzünü görmemiştir	s.20 / s.38
12.	Amacı beş yıldır gömediği Hakanını	s.24 / s.38
13.	Ziya Bey heyecanını	s.1 / s.39
14.	Hakim olmuş ve dünyanın	s.3 / s.39
15.	Osmanlı sultanının şeref	s.5 / s.39
16.	Hortanse zırhlısının	s.9 / s.39
17.	belki manş denizinin	s.12 / s.39

Sonuç

Tezimi yazarken hikayeleri de inceledim ve isim hal ekleri de çıkardım. Tez konumuzu ele alırken şu sonuçlara vardım.

1. Hi kayeci bazı isim hal ekleri (tümleç) olarak cümlenin sonunda kullanmıştır.
2. Bazen Namık kemal hikayelerinde isim hal ekleri kullanmıştır.

Tüm okuyanlara faydalı, olmasını dilerim.

Görüyorumki:

Namık kemal'in mektup lisani o kadar tabii ve samimidirki bugün bile onun bazı mektuplarından daha güzel Türkçe ile yazı yazamıyoruz. Yalnız açık sade yazmak için değil, etkili, canlı pek ziyade kuvvetli yazmak de Türkçe sözlerin kıymetini her kesten ziyade yine kemal beğenmiştir.

Kaynakça

1. BANARLI, Nihad Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1998.
2. GÖKER, Osman, Uygulamalı Türkçe Bilgileri, Eğitim Dizisi, 2. Baskı, Ankara 2001.
3. KAMAL, Namık Mukademe-i Celal Kütüphenei Ebüzziya eserinden, İstanbul.
4. KEMAL, Namık, Devrinin İnsanları Ve Olayları Arasında, Marrıf Basım Evi, İstanbul 1956.
5. KEMAL, Namık, Bahar-ı Deniş, Kütüplane-i Ebüzziya Serisinden, 2. Basım, Sayı 3, İstanbul.
6. MARDİN, Yusuf, Namık Kemal'in Londra Yılları, Milliyet Yayın LTD. ŞTİ. yayınları, 1. Baskı, Tarih Dizisi 34, Nisan 1974.

7. NURTTİN, Demir Ve YILMAZ, Emine, Türk Dili, 3. Baskı, Grafiker Ofset, Ankara 2006.

8. SARI, Mehmet, Türk Dili, Fakülte Ve Yüksekokulları İçin Ders Kitapları, 2. Baskı, Ankara Eylül, 2011.

Suffixes of Name Cases in Namiq Kamal's Tales

Asst. Ins. Amer Hatif Ali

Abstract

The present paper deals with (Suffixes of Name Cases in Namiq Kamal's Tales). It also presents information about Kamal's biography, trying to provide enough information about him. The paper provides information about suffixes of name cases, and then, it tackles these suffixes in Kamal's Tales.

The Era of Organization is regarded as one of the most important ones during the 19th C. Ever since a new concept which meets the needs of modern art and literature was born. New words and terms appeared. These were behind the modernization and innovation of the literary and lingual development. The ideas, words, terms and beliefs that can be seen in Kamal's correspondence are not regarded as modern, the best part of them are used in daily conversations, others can be found in dictionaries. There

are only few lexical items which were not in use by then. They relate to the modern new ideas.

Suffixes of name cases are regarded very important part of the Trukish grammaras they are used in the daily conversations performed by the public. This is why they have an extreme importance in Turkish grammar and were taken into consideratiuon by the writers whether in linguistics or in literature.

Key Words: The regulations, Namik Kemal, Tales Namik Kemal, Sultan Aziz in London and Suffixes cases Name

لواحق حالات الاسم في حكايات نامق كمال

الباحث:م.م. عامر هاتف علي

المستخلص

أن موضوع بحثي هذا هو (لواحق حالات الاسم في حكايات نامق كمال). وكذلك تناولنا حياة نامق كمال وحاولت أن أعطي معلومات تكون وافية بحقه وبعد ذلك أعطيت معلومات حول لواحق حالت الاسم ومن ثم تناولت هذه اللواحق من خلال حكايات نامق كمال وبشكل مفصل.

يعتبر عهد التنظيمات من أهم العهود في القرن التاسع عشر. ومنذ عهد التنظيمات حدث فهم جديد يلبي احتياجات الفن والأدب الحديث. حيث ظهرت كلمات جديدة، ومصطلحات حديثة. وكانت سبب في تجدد التطور الأدبي واللغوي. حيث أن ما نراه في رسائل نامق كمال من الأفكار والكلمات والمصطلحات والمعتقدات كلها لا تعتبر حديثة. وأغلبها يتم استخدامه في لغة المحادثة وقسم منها نشأهه في القواميس الموجودة. فقط هنالك بعض المفردات تكاد لا تستعمل انذاك. وهي تُفصل الأفكار المعاصرة الجديدة.

تعتبر لواحق حالات الاسم من القواعد المهمة جدا في اللغة التركية لانها تدخل في تفاصيل المحادثات اليومية التي يستخدمها عموم ابناء الشعب ولهذا السبب قد اكتسبت اهمية في مجال قواعد اللغة التركية واهتم بها الكتاب والادباء سواء في اللغة والادب .

About the author :

Araştırma görevli (Amir Hatif Ali); Bağdat Üniversitesi, Diller Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Asistandır. Irak tercümanlık derneği üyesidir. Tercümanlık alanında çok tercüme yapmış, birden fazla araştırma Türkçeden Arapçaya çevirmesini yapmıştır.

E-Mail ; amer_hatif@gmail.com